

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie ze skargi C.T. o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w sprawie o sygn. I C 1020/25 z powództwa C.T. przeciwko Ministerstwu, X. Y., X.1 Y.1 i X.2 Y.2 na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 14 kwietnia 2026 r., po rozpoznaniu wniosku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie Wydział I Cywilny skierowanego na podstawie art. 48¹ k.p.c. o wyznaczenie innego sądu apelacyjnego do rozpoznania niniejszej sprawy

odmawia wyznaczenia innego równorzędnego sądu apelacyjnego do sprawy ze skargi C.T. o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w sprawie o sygn. I C 1020/25.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 lutego 2026 r., Sąd Apelacyjny Wydział I Cywilny w Szczecinie, w sprawie o sygn. akt. I S 8/26 postanowił stwierdzić, że sędziowie X. Y., X.1 Y.1 i X.2 Y.2 podlegają wyłączeniu z mocy ustawy od rozpoznania tej sprawy, zaś na podstawie art. 48¹ k.p.c. zwrócił się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie innego sądu apelacyjnego do rozpoznania niniejszej sprawy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje

Złożona 27 października 2025 r., na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn.: Dz. U. z 2023 r. poz. 1725, dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) skarga C.T. o stwierdzenie przewlekłości postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, w sprawie o sygn. I C 1020/25 z powództwa C.T. przeciwko Ministerstwu, X. Y., X.1 Y.1 i X.2 Y.2, wpłynęła zgodnie z właściwością do Sądu Apelacyjnego w Szczecinie 29 stycznia 2026 r., gdzie nadano jej sygnaturę I S 8/26. Jednocześnie, sprawa, w której miałyby dojść do przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Szczecinie została zakończona 18 listopada 2025 r. zwrotem pozwu zarządzonym na podstawie art. 130 § 2 k.p.c., w związku z nieuzupełnieniem w terminie formalnych braków pozwu.

Zarządzeniem z 18 lutego 2026 r. przewodniczący wydziału w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie nakazał niekierowanie sprawy do Systemu Losowego Przydziału Spraw wyznaczając do jej rozpoznania SSA X.3 Y.3, jako tego, „który nie znajduje podstaw do wyłączenia się od rozpoznania przedmiotowej skargi”. Sędzia wyznaczony w ten sposób, wydał 24 lutego 2026 r. postanowienie, które wywołało postępowanie zakończone niniejszym postanowieniem.

Odmowa wyznaczenia innego sądu apelacyjnego do rozpoznania sprawy ze skargi na przewlekłość postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym w Szczecinie w sprawie o sygn. I C 1020/25, wynika z dwóch względów.

Po pierwsze, sędzia wyznaczony do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania został z naruszeniem art. 47a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 217), który przesądza, że sprawy są przydzielane sędziom i asesorom sądowym losowo, w ramach poszczególnych kategorii spraw. Jednocześnie, z zarządzenia o wyznaczeniu SSA X.3 Y.3 nie wynika, by był on 18 lutego 2026 r. sędzią pełniącym dyżur i by spełnione zostały przesłanki przydzielenia tej sprawy sędziemu pełniącemu dyżur. Sędzia sprawozdawca winien stwierdzić te okoliczności z urzędu i podjąć właściwe czynności.

Po drugie, niezależnie od powyższych nieprawidłowości, sędzia sprawozdawca nie wydał postanowienia w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania, lecz z urzędu wydał postanowienie stwierdzające, że sędziowie X. Y., X.1 Y.1 i X.2 Y.2 podlegają wyłączeniu z mocy ustawy od rozpoznania tej sprawy, choć nie zostali oni do tej sprawy wyznaczeni.

Tymczasem art. 48¹ k.p.c., jako przesłanki wystąpienia do sądu przełożonego o wyznaczenie innego sądu do rozpoznania sprawy, nie wskazuje na fakt orzekania w sądzie (rozumianym jako jednostka organizacyjna wymiaru sprawiedliwości), sędziego podlegającego wyłączeniu na mocy art. 48 § 1 pkt 1-4 k.p.c., ale na fakt wyłączenia takiego sędziego od rozpoznawania danej sprawy. Aby natomiast do takiego wyłączenia doszło, wówczas sędzia taki musiałby uprzednio zostać wyznaczonym do jej rozpoznania (zob. postanowienia SN z: 22 maja 2025 r., III CO 408/25, 29 maja 2024 r., III CO 544/24).

Ponieważ więc w sprawie, która jest przedmiotem wystąpienia, nie ziściła się hipoteza normy z art. 48¹ k.p.c., nie ma też podstaw do orzeczenia zgodnie z jej dyspozycją.

[az]

[r.g.]